

Maalaussarjan suunnittelu ja toteutus
Kivirannan seurakuntakotiin

Tornion seurakunnan toimeksianto

Katja Planting

Kulttuurialan opinnäytetyö
Kuvataiteen koulutusohjelma
Kuvataiteilija (AMK)

KEMI/TORNIO 2012

TIIVISTELMÄ

KEMI-TORNION AMMATTIKORKEAKOULU

Tekijä:	Planting Katja
Opinnäytetyön nimi:	Maalaussarjan suunnittelu Kivirannan seurakuntakotiin
Sivuja (joista liitteitä):	44(8)
<p>Opinnäytetyöni aiheena oli suunnitella kolmen maalauksen sarja Kivirannan seurakuntakodin kerho- ja harrastuhuoneeseen. Tehtävänäni oli selvittää toimeksiantajan toiveet ja näkemykset, yhdistää ne omiini ja saada näin aikaiseksi kokonaisuus, jonka voisi myös siirtää tarvittaessa toiseen tilaan.</p> <p>Toteutin maalaukset akryylivärein. Kukin niistä on 92x73 cm kokoinen. Aiheena on usko, toivo ja rakkaus. Tein suunnitteluvaiheessa kokeiluja teoksien värimaailmaa koskien, sekä niiden rinnalle esitettävien tekstilaattojen suhteen.</p> <p>Teoriaosuudessa kuvaan työprosessin vaiheineen: toimeksiannon, ideoinnin ja suunnittelun kokeiluineen sekä toteutuksen. Tutkielmani lähteinä olen käyttänyt kirjoja Tuomi (2006), Lähde väreihin sekä Töyssy, Vartiainen & Viitanen (1999) Kuvataide-visuaalisen kulttuurin käsikirja. Lisäksi käytin nettisivuja, sekä opintokurssieni luentomateriaaleja. Aineistonani olen käyttänyt teospäiväkirjaani ja valokuvia työvaiheista: olen hyödyntänyt teoriaosuutta kirjoittaessani luonnoksia tulevista maalauksista, värikokeiluja, omakohtaisia kokemuksia ja tilaajan kanssa käytyä vuoropuhelua.</p> <p>Opinnäytetyöni keskeiseksi seikaksi nousivat kokeilut, joiden perusteella tein teossarjani oikeat visuaaliset valinnat. Ilman kokeiluja ja tutkimista en olisi selviytynyt teoksieni maalaamisessa läheskään niin hyvin kuin, jos olisin toteuttanut teokset ilman taustatyötä. Kokeilut ja erilaiset harjoitukset tukivat teossarjaani niin hyvin, että ilman perusteellista kokeilua, teossarjani olisi jäänyt vajavaiseksi.</p>	
Asiasanat: opinnäytetyö, seinämaalaukset, seurakuntakoti, värikokeilut.	

ABSTRACT

KEMI-TORNIO UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Writer:	Planting Katja
Thesis Title:	Planning a wall painting to Kiviranta congregation facilities
Pages (Appendices):	44(8)
<p>The objective of my thesis work is to design three paintings in a work series to become wall paintings into the club of the congregation home and a hobby room. My task was to find out the assigning principal's wishes and views in order to integrate them with my own views and through this to achieve the wholeness which could also be moved, if necessary, to another location.</p> <p>I made the paintings with acrylic-colors and each of them is 92x73cm high. The theme is faith, hope and love. In the design part, I made experiments about the works color world, and about the text plates, which are set beside the paintings.</p> <p>In the theory part, I describe the workprocess with its stages: agreeing on the assignment, creating ideas, designing with the experiments, and executing the works. In order to complete my thesis project, I utilised books by Tuomi (2006), Lähde väreihin and Töyssy, Vartiainen and Viitanen (1999), Kuvataide- visuaalisen kulttuurin käsikirja. Moreover, I used the Internet, and lecture materials from my study courses. I also used my work diary and photographs of the stages, i.e. I utilised the theory part with writing about my sketches of forthcoming paintings, colour experiments, my personal experiences and the dialogue with my assignor.</p> <p>The experiments became central aspects of my work; I made color and text experiments on the basis of which I made the right visual choices in my work series. Without making my experiments and researches I would not have managed to paint my works as well as I did now if I had executed my design phase without any background work. The experiments and different kinds of practices supported my work series well and without the radical experiences, my work series would have remained deficient.</p>	
Keywords: wall painting, congregation facilities, color experiments.	

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ	2
ABSTRACT	3
SISÄLLYS	4
1 JOHDANTO	5
2 TOIMEKSIANTONA SEINÄMAALAUUS	7
2.1 Lähtökohdat toimeksiannolle	8
2.2 Maalaussarjan aihe	9
3 IDEOINTI, SUUNNITTELU JA KOKEILUT	11
3.1 Luonnostelu	11
3.2 Luonnoksista toteutukseen	12
3.3 Värikokeilut	16
3.4 Kuvan ja tekstin yhdistäminen	18
4 MAALAUSTEN TOTEUTUS	22
4.1 Maalaus 1, Usko/Lapsuuden usko	25
4.2 Maalaus 2, Rakkaus/Kirkossa	27
4.3 Maalaus 3, Toivo/Olet vapaa	28
4.4 Teossarjani suhde taiteen kenttään	29
5 YHTEISTYÖ TILAAJAN KANSSA	31
6 POHDINTA	33
LÄHTEET	34
LIITELUETTELO	36

1 JOHDANTO

Hengellisen taustani vuoksi olen aina suhtautunut kaupunkini seurakunnan toimintaan intohimolla. Olen pitkään halunnut tuoda oman osani yhteiseen hyvään ja vaikuttaa asioihin jollain tasolla, vaikka oma toimintani seurakunnalla onkin vähentynyt vuosien saatossa. Olen haaveillut tekeväni seurakuntakodillemme jotain näkyvää. Opinnäytetyö tuntui sopivalta paikalta toteuttaa haave. Toteutan seurakuntakodille tilaustyönä kolmen seinämaalauksen teossarjan, jonka suunnittelu sisältyy pääasiallisesti opinnäytetyöhöni. Toteutin suunnittelun ja teossarjan työharjoitteluna keväällä 2012. Toteutuksen alkuvaiheet sisältyvät myös opinnäytetyöhöni. Kukin teossarjani maalaus on 92x73 cm:n kokoinen ja maalaan teokset maalaus pohjille akryylimaaleilla (Töyssy, Vartiainen & Viitanen 1999, 282).

Teossarjani värimaailma on musta ja valkoinen, sekä niiden sekoitus harmaa. Tämä värimaailma ilmentää ajatusmaailmaa mustan ja valkoisen värin pyhydestä sekä tuonpuoleisesta. Läntisissä kulttuureissa musta väri liitetäänkin usein kuolemaan ja suruun, kun taas idän kulttuureissa kuoleman väri on valkoinen (Töyssy, Vartiainen & Viitanen 1999, 184). Teossarjani aiheet ovat kertovia, joita oli Suomessa jo 1500-luvulla kirkkomaalauksessa (Wikipedia 2012, hakupäivä 4.3.2012). Teosteni värimaailma sopii sijoitettavaan tilaan, sillä se tasapainottaa huoneen värikästä sisustusta.

Teossarjani aiheena on usko, toivo ja rakkaus, sekä jokaiseen liittyvät hengelliset nuorten veisukirjan laulut: Lapsuuden usko, Olet vapaa ja Kirkossa. Aiheen jokaiselle teemalle on siis oma maalauksensa. Teokset tulevat seurakuntakodin kerho- ja harrastehuoneen tiiliseinälle ja siksi hengellinen esitystapa on ehdoton vaade teoksilleni. Tila toimii nuorten ajanviettopaikkana, jossa heillä on mahdollisuus tutustua seurakunnan toimintoihin, hengelliseen sanomaan, harrasteihin sekä toisiin nuoriin.

Käytän maalaus-, väri- ja kokeiluprosessin aikana työskentelypäiväkirjaa, valokuvia ja näiden avulla aion tutkia prosessini edistymistä, mahdollisia vastoinkäymisiä ja huomioita, sekä tukea tutkimukseni taustatyöskentelyä. Tutkimuskysymyksenäni on, kuinka suunnitella ja toteuttaa seinämaalauksen Tornion seurakuntakotiin. Tutkimukseni on työprosessikuvaus suunnittelusta kokeiluineen, opinnäytetyöni kirjallisessa osassa kerron aiheen kehittämistä kuvailmaisiksi. Luonnostelusta, ongelmista sekä tilan käytöstä niin kuvatasolla kuin itse huoneessa, johon toimeksiantona toteutettu teossarjani ripustetaan. Kerron myös suunnitelmien toteutuksesta sekä siitä, kuinka toimin tilaajan kanssa ja mitä palautetta sain toimeksiantajalta työstäni.

Käytän opinnäytetyöni kirjallisenosan lähteinä Internetiä, alan kirjoja, sekä kurssimonisteita. Keskeisiä käyttämiäni julkaisuja ovat Anu Tuomi: *Lähde väreihin* (2006) ja Seppo Töyssy, Liisa Vartiainen ja Pirjo Viitanen: *Kuvataide* -visuaalisen kulttuurin käsikirja (1999). Aineistona käytän työskentelypäiväkirjaani ja värikokeiluja sekä niitä dokumentoivia valokuviani (liite 2 ja 3, kuvat 9–7, 19). Teososani apuna käytän kuvälähteitä: valokuvia ja Internetiä (liite 1, kuvat 1–5, 7).

2 TOIMEKSIANTONA SEINÄMAALAUUS

Aloin toteuttamaan kolmen teoksen seinämaalausta Kivirannan seurakuntakotiin. Maalaan seinämaalauksen muuttamalla esilletuontitavan nykyaikaisemmaksi asettelu-, väri- ja maalausjäljellä. Kirkkoihin liittyvä taulumaalaus kehittyi Italiassa jossa tehtiin maalauksista tai reliefeistä koostuvia alttariseiniä. Maalaukset olivat tuolloin olleet Bysantin (Bysantin taiteessa yhtyy itämaiset ja hellenistiset ainekset; Wikipedia 2012, hakupäivä 4.3.2012) tapaan melko kaavoittuneita (Wikipedia 2012, hakupäivä 4.3.2012). Vaikka varhaiskristillisen taiteen kuvat olivat toteutukseltaan kömpelöjä, ne juuri loivat pohjan Bysantin taiteen kristillisille kuville ja länsimaisen taiteen maalauksille (Wikipedia 2012, hakupäivä 4.3.2012).

Tavoitteeni on tehdä teossarjastani tunteisiin vetoava kokonaisuus ja itselleni tutusta kirkollistaiteesta poikkeava teossarja. Kristillisen taiteen syntyyn vaikuttivatkin mm. juutalaisuus ja Egypti, sekä tapa jolla antiikin myyttejä kuvattiin. Juutalaisuudessa Jumalan kuvan tekeminen kiellettiin ja Egyptissä (tärkeä kristillisen taiteen edeltäjä) maalattiin balsamoitujen ruumiiden kasvoliinaan vainajan kasvot (Wikipedia 2012, hakupäivä 4.3.2012). Teossarjani poikkeakin tavallisesti ajatellusta, värikyllästä ja monilla eri komponenteilla asetellusta, minulle totutusta (Liite 1, kuvat 1–4) kirkollistaiteesta esitys-, väri- ja maalausjäljeltään. Väri kun on taiteen keskeinen ilmaisuväline (Töyssy, Vartiainen & Viitanen 1999, 177).

Suunnittelen ja luonnostelen kuvia ja maalaan erilaisia maalauskokeiluja ennen varsinaista maalausprojektiani. Kun kokeilut ja maalauspohjien pohjustus on hoidettu, kävin kirkossa hiljentymässä, saadakseni oikeaa otetta työskentelyyni ja saavuttaakseni haluamani hartauden maalausjälkeni lisäksi omaan asennoitumiseeni. Seinämaalauksen toteuttaminen toimeksiantona toi minulle paljon uusia näkökulmia oman taiteeni tekemiseen ja samalla myös hyödyllistä uutta näkemystä siitä miten ja missä järjestyksessä teossarja olisi kätevä aloittaa ja kuinka hyödyllistä jatkuva dokumentointi on.

2.1 Lähtökohdat toimeksiannolle

Olen suunnitellut seinämaalauksen toteuttamista Tornion seurakunnalle jo 2000-luvun alusta, kun Kivirannan seurakuntakodin ulkoseinälle ilmestyi spraymaalilla tuhrattu rienaava seinämaalauk. Kun seurakunta oli aikeissa maalata kuvan piiloon, seurakunnalla työskentelevä siskoni ehdotti, että maalaisiin seinämaalauksen päälle jonkin rakkautta ja armoa kuvaavan teoksen. Samalla puheeksi tuli, että maalaisiin myös jonkin seinämaalauksen seurakuntakodin sisälle siellä kävijöiden silmäniloksi. Kun työntekijät suunnittelivat uudistavansa kerho- ja harrastuhuoneen sisustuksen kokonaan, otti siskoni minuun yhteyttä. Hän ehdotti, että suunnittelisin ja maalaisiin ulkosivun maalaamisen sijasta vain yhden seinämaalauksen, joka tulisi kyseiseen kerho- ja harrastuhuoneen tiiliseinälle, sisälle. Kun sisustus nyt uusittiin pari vuotta sitten (Liite 2, kuva 8), muutoksen tuulen mukana seinien väri, komeroitten säilytystilat, sohva, verhot ja biljardi-pöytä uusittiin.

Kerho- ja harrastuhuone, johon suunnittelen ja toteutan seinämaalauksen, toimii monitoimitilana, jossa pidetään seurakunnan kerhoja. Se toimii ajanviettopaikkana nuorille myös nuorteniltojen aikana. Huoneessa voidaan pelata biljardia, soittaa musiikkia ja siellä on myös iso sohva oleiluun. Huone on toiminut aikojen saatossa kerhuhuoneena, kokoushuoneena, peli- ja oleskelutilana, ja siellä on voinut myös kuunnella musiikkia ja pitää hartaushetkiä. Huone on todellakin monitoimikeskus, jossa jokainen ja kaikenikäiset viihtyvät ja jossa voi tutustua toisiin ihmisiin ja seurakunnan tapahtumiin. Tilassa ovat viettäneet aikaansa niin nuoret, varhaisnuoret, kuin aikuisetkin.

Kun alun alkaen keskustelin tilaajani kanssa, hän ehdotti seinämaalausta toteutettavaksi suoraan seinään. Minun oli alussa tarkoitus heijastaa piirtoheittimen avulla suunnittelemani kuvan ääriviivat seinälle ja sitten maalata niiden avulla itse teos. Suunnitelma vaikutti hyvältä ja aloin työstää ideaa suuntaan, jossa seinän tiilien välissä olevat urat peitettäisiin laastilla tai jollain jähmettyvällä massalla. Samalla oli tarkoitus rajata haluttu alue. Sitten olisin vain pohjustanut rajatun, tasaisen seinäalueen haluamallani pohjamaalilla ja alkanut maalata teosta.

Suunnitelma seinään toteutettavasta seinämaalauksesta muuttui tilaajan ja minun yhteispäätöksestä, sillä tulimme siihen tulokseen, että on käytännöllisempää maalata teokset maalaus pohjille enkä suoraan seinälle. Jos huoneen järjestys muuttuisi, tai teokset haluttaisiin asettaa toiseen paikkaan, teoksia olisi näin helpompi siirtää. Siirtomahdollisuuksiensa johdosta työntekijöille ei tulisi minkäänlaista estettä toteuttaa suunnitelmiaan ja näin ollen myös itse teokset hyötyisivät eri mahdollisuuksista. Keskustellessamme tuolloin tilaajan kanssa sovimme myös siitä, että maalaus pohjat tulisivat olemaan 92x73 cm:n kokoisia.

Kun teokset ovat valmiit, toimitan ne seurakuntakodille. Töiden kiinnitys seinään tulee tapahtumaan ruuvien tai koukkujen avulla, joista tilaaja huolehtii. Minun tehtäväni on katsoa, että teokset tulevat oikeaan paikkaan, oikealle korkeudelle ja sopivan etäälle toisistaan. Teokset on asetettava vieretysten, oikeassa järjestyksessä ja niin, että ne ovat edukseen itselleen ja toisilleen ja mahdolliset muutokset korjataan yhdessä. Kun muutokset on tehty, kiinnitän teossarjaan kuuluvat tekstilaatat taulujen alapuolelle, omille paikoilleen. Otan yhteyttä seurakuntamme kirkkolaivalehteen, josta teossarjastani tehdään kirjoitus.

2.2 Maalaussarjan aihe

Kun kerho- ja harrastuhuone oli valmis, vierailin siellä pitkästä aikaa, ja seinämaalauksen toteutus otettiin silloin taas esille. Sovimme tapaavamme uudestaan suunnittelun merkeissä. Tapaamisessa kirjasin ylös tilaajien toiveet ja asiat, jotka minun olisi huomioitava. Sovimme, että maalauksia tulisikin yhden sijasta kolme, värimaailmaltaan mustaa, harmaata ja valkoista ja aihealueiltaan usko, toivo ja rakkaus. Nämä aihealueet tulivat heti kyseeseen, sillä nämä kolme tuntuvat olevan ne kulmakivet taiteessa, jossa kristillinen oppi ja toivo kiteytyvät. Pysyvät nämä: usko, toivo ja rakkaus ja niistä kaikkein suurin, eli rakkaus (Matt. 1 Kor. 13:13; Wikipedia 2012, hakupäivä 31.1.2012). Sovimme tilaajan kanssa, että teokset tulkitsisivat näiden kolmen aihealueen lisäksi myös kolmea eri hengellistä kappaletta. Valitsimme nuorten veisukirjan sivuilta kolme gospel-kappaletta (gospel tarkoittaa englannin kielessä evankeliumia, ilosanomaa), Lap-suuden usko, Olet vapaa ja Kirkossa. Suomen kielessä gospel-termi tarkoittaa kristillistä uskoa tunnustavaa musiikkia. Sen sanoitukset vaihtelevat Raamatun sanomasta uskovan

arkisiin kokemuksiin (Wikipedia, hakupäivä 4.3.2012). Lupasin tilaajalle poimivani näistä kappaleista ideoita ja mielikuvia tuleviin luonnoksiini, joista tilaaja valitsisi mieleisensä.

Halusin tilaajan kanssa yhteistuumiin maalauksiin jotain, joka johdattelisi katsojaa teoksen ideaan ja toteutukseen, ja tästä syntyi ajatus lisätä teoksiin valittujen gospelkappaleiden tekstiä maalaamalla ne teoksiin kuvien rinnalle. Tilaaja tulosti minulle nämä kolme kappaletta, joista rajasimme yhteistuumiin kappaleista ne tekstinpätkät, jotka minun oli tarkoitus sijoittaa ja maalata teoksiin ja joista minun oli poimittava avainsanoja luonnoksiini. Tulin tilaajan kanssa kuitenkin siihen tulokseen, että tekstien lisääminen teoksiin, olisi turhaa. Sovimme, että lisäisin tekstit teosten ulkopuolelle sen sijaan, että sijoittaisin ne taulupohjille. Suunnittelin teossarjan lisäksi kolme gessolaattaa, johon maalaisin valitut tekstinpätkät ja taustat (liite 7, kuva 41) niin, että laatat ovat yhtenäisiä teossarjan kanssa.

Tilaajat valitsivat seuraavassa tapaamisessa luonnoksistani kolme mieleistään ja joukosta valittiin kuva, joka esittää rukoilevaa Jeesusta (liite 4, kuva 21), kuva, joka esittää lapsen ja aikuisen käsiä pitämässä toisiaan kiinni (liite 2, kuva 5) ja kuva jossa on linnunpoikanen pesässään (liite 2, kuva 6). Vaikka luonnosten esitystavat ovat omalla tavallaan minulle tutulle kirkkomaalaukselle poikkeavat (liite 1, kuva 1 ja 3), oli Suomessa jo 1500-luvun kirkkomaalauksissa kertovia aiheita (Wikipedia 2012, hakupäivä 4.3.2012).

3 IDEOINTI, SUUNNITTELU JA KOKEILUT

Aloitin teossarjani ideoinnin ja suunnittelun jo 2000-luvun alussa, mutta niiden toteutus tapahtui hyvin tiiviissä tahdissa vasta vuosien 2011-2012 välillä. Kun aloitin teossarjan suunnittelun, ajattelin kaiken tapahtuvan nopeasti. Vaikka nautinkin koko prosessin tuottamisesta suunnittelusta toteutukseen, oli luonnosten, sekä teksti- ja värikokeilujen työstö mieluisinta. Vaikka suunnittelu ja ideoiden hahmottaminen oli hidasta, tapahtui itse maalausten aloitus ja viimeistely nopeasti. Uskoakseni juuri huolellinen kokeilujen ja pohjustuksien työstö nopeutti toteutusvaihetta huomattavasti ja toi lisää varmuutta tekemiseeni. Kokeilujen ansiosta sainkin kantavan pohjan teoksilleni, ja kun suurin työ oli tehty, vein projektini kunnialla loppuun ideoimalla ja suunnittelemalla teosten rinnalle niiden omat tekstilaatat, jotka valmistin ja kiinnitin töiden alapuolelle.

3.1 Luonnostelu

Aloitin maalausten suunnittelun luonnostelun keväällä 2011. Ensimmäisen kerran inspiraatio luonnostelusta syttyi alkukesästä. Aikaa edellisestä tapaamisesta tilaajan kanssa oli kulunut kuukausi, ja minun oli luonnosteltava kolmen teoksen sarjaa. Ennen luonnosteluprosessin aloitusta minulla oli mielessäni erilaisia kuvia, mahdollisia ideoita teossarjalleni. Niissä kourallinen nuoria suuntaa kohti taivaan kotia ja Jeesus johdattaa kansaa kohti kirkkauden vuorta. Hylkäsin kuitenkin ideani ja tein aluksi kolme luonnosta, joista kukin kuvasi yhtä valittua gospel-kappaletta ja nämä hahmotelmani kuvasivat Jeesuksen ilmestymistä (Lapsuuden usko-kappale), rauhan kyyhkystä (Olet vapaa) ja isää ja lasta (Kirkossa-kappale).

Jatkoin luonnosteluprosessiani syksyllä. Minulla oli sovittu tapaaminen tilaajan kanssa, jolloin tilaajan oli tarkoitus tutustua valmiisiin luonnoksiin ja valita niistä teoksiksi toteutettavat luonnokset. Luonnosteluideani oli nukkunut kesän ajan ja aloitin uusien luonnoksien hahmottelemisen. Otin jo luonnostelemani kolme kuvaa eteeni ja aloin miettimään kuvien pohjalta uusia esitystapoja. Luonnosten kuvat olivat tulleet mieleeni tarkastellessani tilaajan antamia gospel-kappaleiden kopioita ja olin luonnostellut kuvat suoraan kappaleiden avainsanojen pohjalta. Mietinkin nyt, kuinka saisin monta erilaista

luonnosta alkuperäisten ideoideni pohjalta ja kappaleiden avainsanoista. Keksin etsiä ideoilleni esitystapoja Internetistä.

Päätökseni olemassa olevien aihealueiden ammentamisesta ja niiden luonnostelusta Internetistä oli mielestäni hyvä idea. Istuin koneeni äärelle ja aloin etsiä kolmen luonnoksieni ja kappaleiden avainsanojen avulla hyviä asetteluideoita uusille luonnoksille. Minulla oli kuitenkin ennestään selvä visio siitä, mitä halusin kuvata, miten ja missä asettelussa ja aikani selailtua löysin hyviä kuvia, jotka esittivät Jeesusta ja käsiä eri asennoissa, sekä lentäviä kyyhkysiä. Päätin ottaa näistä kuvista muutaman parhaimman toteutukseen ja näiden kuvien joukossa olivat myös kuva rukoilevasta Jeesuksesta ja käsistä (liite 1 ja 4, kuvat 5 ja 21).

Valitsin haluamani kuvat ja aloin toteuttaa ideoitani hahmottelemalla ja mallintamalla kuvien asettelua, sekä niiden yhdistämistä toisiinsa luonnoslehtiöni. Hahmottelin ja piirsin luonnokset nopeaan vauhtiin ja näin sain kädenliikkeilläni ja nopeilla kynän vedoilla luonnoksiini elävää, monimuotoista viivaa. Keskeisiä käsitteitä kuvalliselle sommittelulle ovatkin muoto ja tila. Viivalla ja pinnalla on oma muotonsa (Töyssy, Vartiainen & Viitanen 1999, 192). Luonnostelin valmiiksi samalla kertaa kolme luonnosta Jeesuksesta, sekä seuraavana kahtena päivänä kuusi luonnosta isästä ja lapsesta ja samana päivänä kahdeksan luonnosta kyyhkyseläjästä. Näistä luonnoksista keräsin kolme eri teemaa, jotka kukin oli luonnosteltu omaa gospel-kappalettaan mukaillen.

3.2 Luonnoksista toteutukseen

Tilaja valitsi tekemistäni luonnoksistani kolme parhainta kuvaa, jotka toteuttaisin maa-lauksiin. Näiden aiheet olivat rukoileva Jeesus (liite 4, kuva 21), isän ja lapsen kädet (liite 1, kuva 5), sekä linnunpoikanen pesässään (liite 2, kuva 6). Luonnos, joka esittää rukoilevaa Jeesusta (liite 4, kuva 21), syntyi ensimmäisenä kaikista Lapsuuden usko-teeman luonnoksista. Luonnoksen hahmottelu sujui nopeasti ja sen esitystapa löytyi Internetistä. Luonnoksessa Jeesuksen kasvot eivät suuntaudu katsojaan, vaan hän on kumartunut oikealle ja rukoilee hartaasti, silmät sulkeutuneina, ristittyihin käsiinsä nojaten (liite 4, kuva 21).

Jeesusta esittävä luonnos vaikuttaa nopeasti katsottuna siltä, kuin hahmotelma olisi aina ollut olemassa juuri sellainen, sillä kuva on totutun näköinen. Minulle tunnetumpi versio pitkähiuksisesta ja parrakkaasta Jeesuksesta kehittyi kuitenkin vasta 300-luvulla. Sitä ennen Jeesus esitettiin parrattomana. Varhaiskristillisellä kaudella taiteen tyyli keskittyi sisällön esittämiseen ja ideoita kuvaavaan tyyliin ulkoisen muodon ja todellisuuden sijaan (esim. ikonit). Aiheet saatiin Vanhasta ja Uudesta Testamentista ja keskeisenä aiheena oli Jeesus (Wikipedia 2012, hakupäivä 4.3.2012).

Luonnos joka kuvaa käsiä (liite 1, kuva 5), syntyi keskivaiheessa kaikista kirkossa osan luonnoksista ja kuva on yksi suosikkini tuosta luonnossarjasta. Pesässä istuvaa lintua kuvaavan luonnoksen (liite 2, kuva 6) hahmottelin myös nopeasti ja viimeisimpinä olet vapaa-teeman luonnoksista. Luonnoksen esitystavan keksin kokonaan itse ja vaikka se ei ollut alussa suosikkini, enkä pitänyt luonnosta kovin minkäänlaisena, tilaajat ihastuivat siihen, joten se otettiin mukaan teossarjaan. Luonnos syntyi myös nopeasti ja minulla oli itse asiassa luonnosteluprosessin aikana jo mielessäni kuva tämänkaltaisesta asetelusta. Toisten lintujen noustessa siivilleen, tämä yksi lintu ei uskalla levittää siipiään vaan jää yksin pesäänsä istumaan.

Näiden kolmen valitun luonnoksen kesken päätimme niiden järjestyksen, jonka pohjalta maalaukset esitettäisiin. Ehdotin tilaajalle kaikkein parhaimman järjestyksen, joka olisi ensimmäiseksi työksi oikealle päin rukoileva Jeesus (liite 4, kuva 21), keskimmäiseksi toisiinsa yhdistyvät kädet (liite 1, kuva 5) ja viimeiseksi oikealle linnun poikanen (liite 2, kuva 6). Alun perin viimeisessä luonnoksessa pesästä lentävät linnut kaartuvat oikealle (liite 2, kuva 6) ja itse pesässä istuva lintukin istuu oikealle päin. Ehdotin, että kääntäisin kuvan kulkemaan kokonaan vasemmalle päin. Tällöin teossarjaa katsoessa katse liikkuu kuvatasolla ja näin liike tuntuu etenevän (Remes 2010, b) kaikkia kolmea maalausta katsottaessa, eikä katse poistu maalauksien ääreltä ollenkaan, vaan tarkoituksellisesti kiertää ja jatkuu. Kerroin huomiostani ja tilaaja oli vakuuttunut siitä, että idea olisi hyvä ja niinpä sovimme että toteuttaisin ehdotukseni kuvan lukusuunnan kääntämisestä.

Suunnittelemani teossarja tulee esittämään rakkautta monin eri tavoin ja maalaan teokset omissa järjestyksissään. Ensimmäisenä maalaan rukoilevan Jeesuksen (liite 4, kuva 21), josta on tuleva hyvin rauhallinen, harras ja herkkä teos. Kuva on muotokuva Jeesuksesta sen asetelusta huolimatta, poikkeaaahan se helposti omasta ajattelustani katseet

kohtaavasta muotokuvasta. Vaikka asettelu on toisenlainen kuin olen tottunut ajattelemaan muotokuvan olevan, eräs muotokuvan erityislaji onkin sivu- eli profiilimuotokuva. Tässä muotokuvassa henkilö kuvataan sivusta, jolloin hänen fysionomiansa, eli ihmisen ulkomuoto ja erityisesti kasvonpiirteet, jotka ovat yhteydessä henkilön persoonallisuuteen (Wikipedia 2012, hakupäivä 4.3.2012), korostuu kuin siluetissa (Wikipedia 2012, hakupäivä 4.3.2012).

Minun on muistettava, että tavallisia elementtejä muotokuvassa ovat mm. kasvot, katse ja ilme, sekä kädet. Näillä elementeillä pyritään tuomaan esiin esim. henkilön olennaisimpia piirteitä. Muotokuvalla onkin useita erilaisia käyttötarkoituksia. Tavallisesti se on muisto tai muistutus henkilöstä, joka koskee hänen nykyistä tai kuolemaansa edeltävää olemassaoloa tai asemaa. Muotokuva pyrkiikin usein esittämään myös kuvaamansa henkilön tärkeimmät ja arvostetuimmat puolet (Wikipedia 2012, hakupäivä 4.3.2012) ja näin myös ensimmäisen teokseni on tarkoitus toteutua. Kuva poikkeaa kuitenkin tavallisesta muotokuvasta ajatuksena, että minulla (kenelläkään?) ei ole realistista kuvaa siitä miltä Jeesus on oikeasti näyttänyt. Kokoankin teoksen yleisestä, hyväksytystä näkemyksestä siitä, miltä hän olisi voinut näyttää ja miten Jeesus on länsimaalaisittain kuvattu. Kuvassa, jonka pohjalta hahmottelin ensimmäisen teokseni (liite 2, kuva 7), toimii mielestäni sovitusta näkemyksestä Jeesuksesta.

Toisena teoksena maalaan isän ja lapsen kädet (liite 1, kuva 5) ja tarkoitukseni on saada teokseen kuvan kauniista hetkestä, jonka tarkoitus on saada katsoja omaksumaan kuvan osaksi omaa kuvaansa isähahmosta ja kokoamaan hetki omassa mielessään siitä mitä tapahtumaa edellä on tapahtunut ja mitä seuraavaksi tapahtuu. Kolmantena teoksena maalaan pesänsä jääneen linnunpoikasen (liite 2, kuva 6) ja minun on tarkoitus saada kuvaan vangittua hetki, josta seuraava tilanne muodostuu itsestään katsojalle ja tarkoitukseni on saada kuvaan mukaan kaipauksen ja liikkeen tunne. Viimeinen kuva tulee poikkeamaan kahdesta edellisestä kuvasta siinä, että tilanne kuvassa tulee olemaan staattisen ja rauhallisuuden sijaan dynaaminen. Haaste on siinä, että minun on saatava tästä kuvasta dynaamisuuden lisäksi yhtä aikaa rauhallinen ja näin ollen muiden teosten kanssa yhtenäinen kokonaisuus niin maalausjäljeltään kuin sanomaltaankin, vaikka esitystapa on nopeampoisempi.

Minulla oli nyt luonnokset, sekä täysin selvä visio siitä, minkälaista jälkeä tulisin maalaamaan ja enää minun tarvitsisi vain suorittaa muutamia kokeiluja, sekä kuvata ja kirjata huomiot ylös. Suunnittelin pohjustavani maalaus pohjat ensin gessolla ja sen jälkeen pohjamaalilla, joka tulee olemaan tummanharmaan sävyinen. Sitten vain lähdän pohjustamaan valkoisella maalilla harmaata vaaleammaksi, hahmottelen luonnokset päälle ja sen jälkeen maalaan työt.

Minulla oli kuitenkin taukoamatta vahva kuva mielessäni, jossa maalaukset on toteutettu mustavalkoasetelman sijaan ruskean eri sävyissä, hyödyntäen valkoisella maalilla tummemman värin häivyttämistä ja keventämistä (liite 2, kuva 12). Mielikuva värin vaihtamisesta kuitenkin huolestutti, sillä olen ollut tilaajan kanssa samaa mieltä siitä, että työt tulevat olemaan mustan ja valkoisen, sekä niiden sekoitteen, harmaan värisiä ja olen jo tilaajan kanssa käynyt tarvikeostoksilla ja kaikki tarvittavat materiaalit on hankittu.

Mustavalkoinen väri sopii myös kaikin puolin kerho- ja harrastuhuoneen seinälle, sillä huone on todella värikäs (liite 2, kuva 8), joten nämä värit tulevat rauhoittamaan huoneen ulkoasua ja tasapainottamaan sitä. Tilaaja on myös ollut sitä mieltä, että jos teosten paikka tulee vaihtumaan, kyseinen mustavalkoväritys tulee sellaisenaan sopimaan kaikille. Teossarjani tulee olemaan mahdollisena mustavalkovärityksenään näin ollen paljolti ”väriköyhä”, vaikka väri on aina ollut taiteen keskeinen ilmaisuväline (Töyssy, Vartiainen & Viitanen 1999, 177). Teossarjani ei tue tuolloin värimaailmaltaan paljolti sitä kirkollista taidetta (liite 1, kuvat 1–3), johon olen itse tottunut. Mm. kirkollistaiteessa ikonit ovat väreihin puettua teologiaa (Wikipedia 2012, hakupäivä 5.3.2012).

Vaikka keskiajan katolinen yhtenäiskulttuuri tukikin ajatusta pyrkimisestä tuonpuoleisuuteen maallisen elämän sijaan, jolloin ihmiset kuvattiin laihoina ja kalpeina (Wikipedia 2012, hakupäivä 4.3.2012), oli värillisten kirkollismaalausten vertaaminen värittömmään teossarjani tahatonta, mutta väistämätöntä. Teossarjani kalpealla värimaailmalla ilmennän keskiaikaisen maalaustaiteen tyylille ominaista henkilöahmojen kalpeaa esitettävyyttä (Wikipedia 2012, hakupäivä 4.3.2012). Värimaailma ilmentää myös ajatusmaailmaa mustan ja valkoisen värin pyhydestä, sekä tuonpuoleisesta. Esim. valkoista käytetään kirkollismenoissa erityisesti suurina juhla-aikoina (1 adventtina ja joulun aikana). Valkoinen on Kristuksen juhlapyhien väri, se on valon täydellisyyttä. Se kuvas-

taa puhtautta, vanhurskautta, pyhyyttä, viattomuuden voittoa ja iloa (Tuomi 2006, 51). Läntisissä kulttuureissa musta väri liitetäänkin usein kuolemaan, suruun, kun taas Idän kulttuureissa kuoleman väri on valkoinen (Töyssy, Vartiainen & Viitanen 1999, 184).

Minun tuli kuitenkin ennen maalausten aloitusta tehdä väri-, teksti- ja maalauskokeiluja, sillä mahdolliset muutokset tulisi esittää tilaajalle hyvissä ajoin. Haluan ottaa tekemi-seeni ammattilaisen asenteen, sekä tukea kokeiluillani opinnäytetyötäni ja teosten onnis-tunutta kädenjälkeä. Tämä oli yksi syy, miksi halusin toteuttaa kokeilut ennen maalaamisprosessia. Mikä tahansa lopputulos maalauksiin valittujen värien kohdalla on, on maalauksieni rytmi oltava värimaailmaltaan rauhallinen. Minun on osattava käyttää va-littuja värejä hillitysti ja halutulla tavalla niin, että lopputulos on mieluinen. Tarkoituk-seni on saada maalauksen tilasta utuisen, rauhallisuuden ja seesteisyyden tuntu, johon olen tähdännyt suunnitteluvaiheesta saakka ja uskon saavuttavani tämän vähintään kahta väriä yhdistämällä.

3.3 Värikokeilut

Kun lähdin työstämään maalaus- ja värikokeilujani, päätin olla avoimin mielin ja ko-keilla erilaisia väriyhdistelmiä ja kuitenkin pitää suunnitellun linjan. Aioin testata kirk-kaiden värien lisäksi myös rauhalliset, tummat ja harmoniset värit. Toteutin kaikki ko-keilut koulussa, omilla akryylimaaleillani (Töyssy, Vartiainen & Viitanen 1999, 282). En kokenut tarvitsevani uusia värejä kokeilujen suhteen, enkä kokenut häviäväni mitään käyttämällä tilaajan kustantamien värien sijaan omia tarvikkeitani. Sain tehtyä yhteensä kahdeksan maalauskokeilua, joissa kussakin testasin värien yhteensopivuutta. Ensimmäisissä neljässä kokeilussani testasin pelkästään kahden värin yhdistelmää, joissa ensimmäisessä ja toisessa kokeilussani oli mustan värin lisäksi valkoinen (liite 2–3, kuvat 9, 15 ja 19), kolmannessa kokeilussa sininen ja valkoinen (liite 2, kuva 10) ja neljännessä ruskea ja valkoinen (liite 2, kuva 12).

Tämän jälkeen kokeilin kahteen seuraavaan luonnokseen useampien värien yhdistelmiä ja näitä olivat toisessa luonnostelmassa ruskea, musta ja valkoinen (liite 2, kuva 11) ja toisessa sininen, musta, vihreä, keltainen ja valkoinen (liite 3, kuva 13). Nämä väriko-keilut, joissa oli useampi kuin kaksi väriä, epäonnistuivat mielestäni. En nähnyt enää

tarvetta yhdistellä enempää näitä värejä, sillä olin mielestäni jo nähnyt enemmän kuin tarpeeksi. Punaisen värin kokeiluja en alkanut toteuttamaan, sillä en kokenut kyseisten värien vastaavan haluttua hengellisyyden ja rauhallisuuden esilletuontia. Halusin töihini kuvastaa väreillä rakkautta ja vaikka kirkkaat värit eivät miellyttäneet minua edes ajatustasolla, enkä kokenut niiden sopivan juuri tähän teossarjaani, minun oli kuitenkin muistettava, että mm. valkoista, punaista, sinistä, keltaista ja mustaa on käytetty myöhäiskeskiaikaisissa runoissa vastaamaan rakkautta (Tuomi 2006, 41). Vaikken kokenut näiden värien sopivan teossarjaani, minun oli otettava huomioon, että myös nämä värit olivat varteenotettavia ja minun oli muistettava, että niiden käyttäminen ei olisi mikään virhe tässä mielessä.

Vaikka päätin jättää nämä kirkkaat värit töistäni pois, minua kiehtoi silti jollain ihmeellisellä tavalla keltaisen, valkoisen ja mustan sekoitus. Saksalaisen yleisneron, Johann Goethen (Wikipedia 2012, hakupäivä 8.3.2012) vuonna 1792 kehittämässä värikehässä keltaisella värillä on suurin heijastuskyky (Töyssy, Vartiainen & Viitanen 1999, 182). Ehkä juuri siksi keltaisen värin kokeilu kiehtoi minua, vaikkei teossarjan toteutuksen kannalta, mutta jollain ilmeellisellä, taianomaisella tavalla. Kokeilin vielä yhden sekoitettujen värien kokeilun ja tämän toteutin kokonaan keltaisella, valkoisella ja pienellä määrällä mustalla värillä (liite 3, kuva 14). Keltaisen värin kokeilu ei kuitenkaan vakuuttanut minua, joten se jäi pelkästään värikokeiluksi paperille. Tein näiden seitsemän värikokeilun jälkeen vielä yhden mustan, valkoisen ja harmaan värin kokeilun ja tässä kokeilussa maalasin värit paperille maalipaletteina, neliöinä (liite 3, kuva 15). Näin testasin värien taantumista valkoisesta harmaan kautta mustaksi ja sain tämän jälkeen mielestäni tarvitsemani kokeilut valmiiksi.

Valokuvia ottaessani huomasin, että minulta puuttui kokeiluistani kokonaan kokeilut erilaisten tekstien esittämistavoista maalauksissa ja juuri näitä kokeiluja olin lähtenyt toteuttamaan värikokeilujen lisäksi. Päätin toteuttaa loput maalauskokeilut niin, että minulla olisi ennen maalausten aloittamista tekstien esitettävyyden tavat ja värimaailma päätettynä (liite 2–3, kuvat 9–19). Tulin kuitenkin ennen maalausten aloitusta siihen lopputulokseen, että tekemistäni värikokeiluista suotuisimmat teoksilleni olisivat mustan ja valkoisen yhdistelmä (liite 2, kuva 9), vaikka ruskean ja valkoisen yhdistelmä (liite 2, kuva 12) miellytti minua myös. Päätökseni helpottamiseksi sai aikaan värikokeilut, jotka toden teolla olivat hyvä päätös teoksieni kohtalolle.

Esitin värikokeiluni tilaajalle ja hän oli myös sitä mieltä, että mustan ja valkoisen värikokeilut olisivat parhaimmat teossarjaan ja niin tulin lopputulokseen siitä, että toteutan maalaukset mustalla ja valkoisella sekä harmaalla. Maalasin näiden värikokeilujen lisäksi myös ensimmäisestä teoksestani mallinnuksen (liite 3, kuva 19), jonka toteutin juuri ennen maalaamisen aloitusta. Minun oli tarkoitus maalata mallinnukset kaikista teoksistani näillä mustan ja valkoisen väreillä, mutta en kokenut tarvitsevani harjoitusta enää kahden viimeisen teokseni kohdalla, sillä minulla oli niin varma olo kädenjäljestäni.

3.4 Kuvan ja tekstin yhdistäminen

Maalasin värikokeilujen lisäksi erilaisia tekstikokeiluja (liite 3, kuva 18), joista pystyin hahmottamaan tekstien maalaamisen toteuttamisen. Ennen maalaamista kirjoitin samat tekstit luonnoslehtiöni, jonka jälkeen maalasin tekstikokeilut harmaan eri sävyillä akvarellipaperille. Kokeilin paperille erilaista maalausjälkeä ja vaihtelevaa tekstin kokoa (liite 3, kuva 18), mutta mikään kyseisistä kokeiluistani ollut mieleeni. Olin kuitenkin enemmän kuin tyytyväinen itseeni. Tekstikokeilujen työstö lisäsi varmuuttani sen suhteen kuinka maalaisin tekstinpätkät niin, että jälki olisi mieleeni.

Olin aluksi tilaajan kanssa sopinut, että esittäisin näiden kolmen valitun gospelkappaleiden sanoja teossarjassani, maalausten kuvien kanssa samassa tilassa. Ajatus tekstinpätkien sijoittamisesta ja maalaamisesta teoksiin juontui ideasta johdatella katsojaa sanallisestikin haluttuun suuntaan ja tuoda laulun tekstit kuvassa osoittamaan sen, mistä teos on saanut ideansa. Piirsin jokaiseen luonnokseeni tyhjän laatikon siihen paikkaan, mihin nämä tekstit omasta mielestäni sopisivat sijoitettavan maalauksiin. Halusin tuoda luonnoksissani esiin paikat ja sijainnit jollain visuaalisella tavalla niin, että tilaaja voisi hahmottaa luonnoksista helposti näkemykseni mahdollisesta tekstinasettelusta. Halusin kuvan ja tekstin sulautuvan yhteen näkyvästi ja luonnollisesti niin, että teksti ei varastaisi kuvalta sen ansaitsemaa huomiota, mutta että myös tekstin erottaisi selkeästi ja maalauksen kokonaiskuva täydentyisi näissä molemmissa.

Teoksiini tulevat tekstit olisivat näin ollen olleet visuaalisia, näkyviä katsojalle ja ne olisivat olleet symbolisia merkkejä, jotka yhdistyisivät koko indeksissä, maalauksessa,

kuvassa (Remes 2011, c). Tekstin yhdistäminen kuvaan olisi kenties voinut olla ikonikuvien tapaista, muutama kirjain teoksen kuvan alhaalla tai oikealla sivussa. Ikonit välittävät katsojalleen ortodoksista uskonoppia ja sanomaa samalla tavalla kuin kirjoitettu sanakin. Esim. Maria-ikoneissa on kirjaimet MP (=Mater) ja θV (= θeou), jotka tarkoittavat Jumalan Äitiä. Jeesus-ikoneissa taas on kirjaimet IC (=Iesous) ja XC (=ΧΡΙΣΤΟΣ), eli Jeesus Kristus (Wikipedia 2012, hakupäivä 4.3.2012).

Olisin voinut kenties hyödyntää Jeesusta esittävän teokseni kohdalla ikonimaista, Jeesus-kuvan tekstiä, mutta tämä ei olisi ehkä sopinut alkuperäiseen, maanläheisempään lähestymistapaan teoksessani. Ikonille ominaiset tekstit olisivat myös antaneet ristiriitaisen näkemyksen, sillä teossarjani tulee olemaan värimaailmaltaan yksinkertainen, kalpeahko. Ikonit taas ovat väreihin puettua teologiaa (Wikipedia 2012, hakupäivä 5.3.2012). Jos olisin toteuttanut teoksiini ikonimaiset tekstit kuvan rinnalle, olisi teoksesta tullut ikoni, jota ei perinteisesti signeerata. Ikoni kun on maalattu Jumalan kunniaksi ja hänen myötävaikutuksellaan taiteilijan käden kautta (Wikipedia 2012, hakupäivä 5.3.2012).

Näiden huomioideni valossa en voinut myöskään jättää tekstien ja kuvan yhteisestä tilasta tutkimista kokonaan pois ja etsinkin tietoa erilaisista tekstien ja kuvan yhteisistä esitystavoista, symboleista kuvassa ja tilan jakajana. Tavoitteenani oli muodostaa kuvan ja sanan tilan välille kysymyksiä synnyttävä välitilan pohtimista varten, jossa kuvallinen ja sanallinen teksti vuorottelisivat (Remes 2010, a). Halusin myös täyttää mahdollista tyhjää tilaa, taustaa, enkä ajatellut tekstien olevan kovinkaan suuressa osassa maalauksiani, tai kuinka paljon teksti veisi näiden teosten kuvilta huomiota.

Perehtyessäni tarkemmin itse tilan tutkimiseen ja kuvien esittävyYTEEN, en ollut enää näiden kahden elementin yhdistämisestä niin varma. Pohdin mielessäni, että maalatesani kirjoitukset teoksiini mukaan, ne saattaisivat haukata ison osan töistäni ja hengellisten kuvien kanssa esitettyinä kokonaisuus olisi liian tunkeileva. Kuva on kuitenkin merkityksiltään aina avoin. Sana on monimerkityksinen, mutta kaikki sen merkitykset ovat sanakirjassa, kun kuva sen sijaan on avoin, siksi kuvalle ei ole ”sanakirjaa”. Kuva voi saada useitakin merkityksiä samanaikaisesti, jolloin kuva on tulkinnanvarainen (Remes 2011, c). Teosten sanoma käy hyvin ilmi jo kuvallisen ilmaisun kautta, joten tekstien sijoittaminen teoksiin joutui ideana roskalaatikkoon.

Tilaaaja oli yhtä mieltä siitä, että tekstin yhdistäminen kuviin olisi liian alleviivaavaa ja ohjailevaa, eikä sopisi näiden teosten kohdalla ollenkaan. Sovin tilaaajan kanssa hylkääväni koko alkuperäisen suunnitelman esittää kappaleiden sanoja teoksissa. Mietimme aluksi tilaaajan kanssa mahdollisuutta, jossa kirjaisin kaikkien töiden ideat yhdelle A4 kokoiselle paperiarkille, josta ilmenisi katsojalle teosten taustat ja ideat ja lopulta tulostettu teksti kehystettäisiin ja sijoitettaisiin joko vasemmalle tai oikealle puolen teossarjaa. Sain tilaaajan kanssa myös hyvän idean sijoittaa gospel-kappaleiden tekstit pienille lapuille ja jokainen asetettaisiin oman työnsä alapuolelle. Tällöin kokonaisuus ei olisi tunkeileva, tai liian ohjaileva ja kun katsoja lukee tämän tekstin, kuvan idea aukeaa lisää, jos se on jättänyt jotain kysymyksen varaan. Sovin tilaaajan kanssa, että toteuttaisin tämän idean, jähka teokset olisivat valmiit.

Alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen, suunnittelin teossarjani lisäksi kolme tekstilaattaa teossarjani maalauksille (liite 7, kuvat 40–42). Kun teossarja oli valmis, kokeilin työskentelypäiväkirjaani vielä muutamia erilaisia tekstien maalausjälkiä (liite 3, kuva 16) ja niiden esittelytapoja. Minun oli saatava varmuus tekstien oikeasta valinnasta myös teosten signeerauksen suhteen, sillä en halunnut jättää mitään puolitiehen. En halunnut pettyä signeerausjälkeeni ja nämä tekstikokeilut tukivat myös tekstilaattojeni kirjoitustyyliä, sillä koin tarvitsevani ”lisäkoulutusta” tämänkin suhteen. Kun tekstikokeilut oli tehty, toteutin suunnitelmani ja maalasin signeeraukseni teoksiin (liite 3, kuva 17). Hyödynsin tekstikokeilujani tekstilaatoissa (liite 7), enkä olisi onnistunut kirjoittamaan pensselillä yhtä hyvin ilman harjoitusta. Olin tyytyväinen vaivannäkööni.

Halusin tekstilaattojen kuuluvan teosten rinnalle ja ansaitsevan paikkansa teosten jakamassa tilassa. Työstin gessolla kolme n. 12x15 cm kokoista laattaa kahden kalvon päälle. Kun laatat olivat kuivuneet, irrotin ne kalvojen päältä ja maalasin kuivien laattojen päälle samoilla mustan, valkoisen ja harmaan väreillä teossarjan kanssa yhtenäisen taustavärin. Kun taustavärit olivat kuivuneet, piirsin lyijykynällä tekstinpätkät laattoihin, jonka jälkeen maalasin tumman harmaan sävyllä kirjoitettujen tekstien päälle. Hahmottelin tekstilaatoille myös niille valitun teema nimen (usko, toivo ja rakkaus), sekä laulun nimen josta teksti on poimittu (liite 7, kuva 42).

Korjasin tekstejä ja laattoja useaan otteeseen, mutta kun laatat olivat valmiit, liimasin ne samankokoisille pahvinpalasille (liite 7, kuva 43). Tarkoitukseni oli saada tekstilaatoista

vartenotettavat maalaukset niin, että ne täydentäisivät teossarjaani ja olisivat kuitenkin esillä itsensä ja maalausten eduksi. Laattojen valmistamisen helppous johtui hyvästä suunnittelusta ja aikaisemmista tekstikokeiluista (liite 3, kuvat 16, 18). Laattojen lopullinen ulkonäkö miellytti minua ja niiden maalaaminen ja valmistaminen oli helppoa.

4 MAALAUSTEN TOTEUTUS

Toteutan teossarjani mustan, valkoisen ja harmaan värisillä akryylimaaleilla. Pohjustan työt ensin gessolla, jonka jälkeen alan maalaamaan teoksia ja maalauksieni kohdalla käytän työvälineinä kahta erikokoista maalaustelaa (liite 3, kuva 20). Kuvaan teossarjassani kalpealla värimaailmalla keskiaikaisen maalaustaiteen tyyllille ominaista kalpeaa esitettävyyttä. Teossarjan värimaailma ilmentää myös ajatusmaailmaa mustan ja valkoisen värin pyhydestä, sekä tuonpuoleisesta. Telojen käyttö helpottaa työskentelyäni maalaus pohjien kanssa, sillä maalia on helpompi levittää tällöin tasaisesti ja nopeasti isoille alueille. Saan teloja käyttämällä myös kiinnostavaa maalausjälkeä, telaamalla maalia eri suuntiin maalaus pohjien pinnalla (liite 6, kuva 34). Käytän apunani myös erikokoisia pensseleitä (liite 3, kuva 20) ja maalaustelinettä, jota ilman minun olisi hankala maalata itse teosten kuvia.

Maalauksieni kuvat ovat kaikki fiktiivisiä kuvia (eivät tarvitse tositteita todellisuudesta), jotka perustuvat hengelliseen kokemukseen sekä kerrottuun ja ne viittaavat samalla uskomusmaailmaan ja myyttiin elämästä (Remes 2010, a). Käytän visualisoinnin keinona luonnoksiani, värikokeiluja (liite 2–3, kuvat 9–15, 19), värejä ja pensselin jälkeä. Työstän teokset nopeilla ja tiheillä pensselin vedoilla ja käytän paikoittain paksua maalikerrosta pensselissä tuomaan freskon tyyllisen jäljen kuvaan (liite 5, kuva 32), eli häivytyksen tapahtuu harkiten ja väriasteita hyödyntäen. Pensselin harkituilla ja samalla satunnaisilla jäljillä saan ohimenevää, hentoa ja rauhallista otetta teoksiini. Maalausten suunnitteluvaiheessa minun oli saatava vangittua gospel-kappaleiden avainsanojen pohjalta kolme näkyvää maalausta, jotka kukin kuvaavat jotain tapahtumaa, hetkeä.

Kristillisten kirjoitusten kuvaaminen maalauksissa on ollut jo kauan tapana, eikä kolmen hengellisen kappaleen ”kuvittaminen” teossarjassani ole poikkeava tavasta kuvata raamatun tapahtumia. Mm. viimeinen ehtoollinen (liite 1, kuva 3), Jeesus myrskyssä (liite 1, kuva 1) ja Joonas kalan vatsassa (liite 1, kuva 4), ovat kaikki Raamatun teksteistä poimittuja kertomuksia, oppeja ja viisauksia, jotka on kuvitettu visuaalisiksi, näkyviksi kuviksi. Tässä prosessissa kuvaesitys erkaneekin sanasta, kuvan taustalla ovat aikaisemmat kuvat. Enää ei siis ole kyse sanan transkoodauksesta kuvaksi vaan kuvan toistamisesta toisin, uudelleen. Voi syntyä myös variaatioita, jotka viittaavat vain johonkin tiettyyn malliesityksen seikkaan (Remes 2010, d).

Minun oli saatava vangittua teoksiini herkkyyttä, hetkellisyyttä ja hartautta, jotka mielestäni olen saanut hyvin kuvattua luonnoksissani (liite 2 ja 4, kuvat 6 ja 21). Vaikka teoksissani, ei ole suoranasta Raamatun kirjoituksiin sijoittuvaa kuvaa, teokset sijoittuvat käyttöyhteyteen, jossa ne noudattavat totuttua esitystapaa eli konventionaalista koodia. Tämä koodi yhdistää kaikkia kolmea maalaustani: hahmot (Jeesus, aikuisen ja lapsen kädet ja linnut pesällä) ja eleet, ilmeet ja kehonkielet (lintukuvassa asennot = spontaani merkitystaso). Tämä on myös käyttämäni visualisoinnin tapa. Tilaustyöni luonteen ja tarkoituksen huomioon ottaen, kantavat nämä valintani niiltä odotettua tehtävää. Vaikka spontaani merkitystaso liittyy kiinteästi biologiseen ja arkaaiseen koodiin, konventionaalinen esitystapa eli koodi on kuitenkin päällimmäisenä (Remes 2011, d). Jokaisella teoksellani on myös ilmoitettu niiden merkitystaso, eli teoksen nimi ja jopa laulun sanoista otettu kuvateksti. Tässä tapauksessa ilmoitetut ja kerrotut merkitykset vahvistavat konventionaalista koodia - ne liittyvät kuvien kanssa samaan kontekstiin ja konventioon.

Ensimmäisessä teoksessa kerronnallisena keinona minulla on konventionaalinen personifikaatio, eli perinteen ja totutun mukainen asian esittäminen henkilönä tai henkilön kautta (Remes 2011, d). Minun oli hyödynnettävä tavoitteeni saavuttamiseksi attribuutteja (kuvatun henkilön välittömiä määritteitä), joita käytetään esim. kuvatun henkilön aseman tunnistamiseksi. Attribuoin kuvan vielä tietynlaisella pään ja käsien asennolla sekä ilmeellä. Attribuutti toimii kuitenkin symbolin tapaan, eli vain jos se tunnistetaan (Remes 2010, a). Maalaukseen lisäämäni attribuutit tulevatkin olemaan mm. pitkä tumma tukka ja parta, sekä rukoileva asento. Hyödynnän mielikuvia joita meillä on syntynyt ja jotka tulevat mieleen ensimmäisenä esim. vapahtajan kuvaa tutkiessa tai pohtiessa (liite 2, kuva 7). Kuvaan Jeesuksen ja rukoilemisen välittömiksi määreiksi vakiintuneilla seikoilla (harras, syventynyt ilme ja kädet ristissä) ja asiayhteydet loksahtavat yhteen katsojan mielessä. Aion myös hyödyntää valaistusta niin, että hahmon pään päälle tulee valonsäde. Maalaan valonsäteen ympyrän muotoiseksi, joka on kaikkeuden ja iankaikisuuden vertauskuva (Wikipedia 2012, hakupäivä 4.3.2012).

Uskon pääseväni haluamaani näkemykseen ja että katsoja tunnistaa kuvan esittävän Jeesusta. Kristillisiä esittämistapoja tunnetaan vielä siinä määrin, että tunnistaminen on todennäköistä etenkin kun esityspaikkakin antaa selkeää viittauskehystä. Teos tuodaan esille tilaan, jossa kristinusko ja sen opit ovat mukana joka päivässä kanssakäymises-

sä. Jatkuvaan merkityksellistämisen prosessiin eli semioosiin, kuuluu kohde, katsoja ja katsojan kohteelle antamat merkitykset, sekä katsomistilanne. Niinpä jo itse tila antaa katsojalle viitteitä siitä, kuka kuvaan on mahdollisesti ikuistettu (Remes 2010, c).

Toisessa teoksessanikin on merkitystasona spontaani merkitystaso, ele. Teoksessa toimii allegoria (asia esitetään tunnetun kertomuksen kautta; Remes 2011, d), kuva isän ja lapsen käsistä (liite 5, kuva 33), sekä vertauskuva taivaan isän ja meidän käsistämme. Teoksen pohjimmainen idea taas tulee esiin, jos kuvaa tarkastelee elekielen eli spontaanin merkitystason kautta, sillä silloin katsoja voi rinnastaa kuvassa esiintyvän tilanteen vastaavanlaiseen omaan kokemukseensa, sekä yhdistää tilanteen edellisen teoksen kanssa, joka esittää rukoilevaa Jeesusta. Käytän ensimmäisen ja toisen maalauksen rinnalla myös arkaaista koodia. Ilmeet ja etenkin eleet ovat arkaaisia viestintämuotoja (Remes 2011, d).

Kolmannessa maalauksessa (liite 6, kuva 39) toimii biologinen koodi jolla saan viimeiseen teokseeni, liikkeen tuntua. Vaikka teokset ovat esitystavoiltaan staattisempia kuin viimeinen, dynaaminen teokseni, kuuluu biologisen koodin olemassaoloon ja itsesuojeleluun myös rauha ja turvallisuus (Remes 2011, d). Näitä kahta asiaa myös kaksi ensimmäistä teostani kuvastaa tunnetasolla. Rakennan teoksieni biologiset koodit merkitystasojen laajalla ryppäällä, denotaatiolla (se mikä on konkreettisesti nähtävissä kuvassa), sekä konnotaatiolla (mitä konkreettisista kuvan osista tulee mieleen ja omat, henkilökohtaiset mielikuvat, joita muut eivät voi nähdä kuvasta; Otavan Opisto/Oona Tikkaaja, hakupäivä 2.2.2012).

Kolmannen teoksen tehtävänä on mallintaa tilannetta. Teos toimii usein käytettynä metaforana teoksen aiheelle, vapaudelle: vapaa kuin taivaan lintu. Kuva esittää juuri sitä mitä siitä voi katsomalla todeta (Remes 2011, d). Uskon, että meistä jokainen kuvittelee mielessään miksi ja minkä takia mitäänkin kuvassa tapahtuu. Se kuuluu jatkuvaan merkityksellistämisen prosessiin eli semioosiin, johon kuuluu kohde, katsoja ja katsojan kohteelle antamat merkitykset, sekä katsomistilanne. Tila johon teokset ripustetaan, luo kontekstin (Remes 2011, c).

Teossarjani kuvia tulkitessaan katsoja kiinnittää huomiota siihen mitä kuvat esittävät. Katsoja kiinnittää tarkastelun lisäksi huomiota myös rakenteellisiin seikkoihin, kuten

miten kuva-alaa on käytetty, mihin suuntaan liike etenee, millainen on kuvan värimaailma ja mikä on kuvan sanoma (Otavan Opisto/Oona Tikkaaja, hakupäivä 2.2.2012), eli ihan kaikkeen mitä kuva sisältää (Sederholm 2000, 7).

Erilaisia ihmisiä puhuttelevat erilaiset kuvat ja usein myös elämäntilanteet vaikuttavat siihen mitä ympäristöstämme huomioimme. Mm. ihmisen ikä ja sukupuoli vaikuttavat havainnointiin (Taik/Virtuaaliyliopisto/Eva-Maria Hakola, hakupäivä 5.3.2012). Teossarjani on moniulotteinen, se siivittää monia eri ajatuksia ja merkityksiä. Jokaisen ihmisen henkilökohtainen mielipide taideteoksesta on hänelle itselleen se olennaisin. Se on myös henkilölle se arvokkain. Keskeisin taiteen tarkoitus onkin koskettaa jokaista katsojaa erikseen, henkilökohtaisesti (Töyssy, Vartiainen & Viitanen 1999, 167). Teossarjani on siis jokaiselle sitä katsovalle oma, henkilökohtainen tulkitsija. Se on myös näkemysten, unelmien ja muistojen jatkuva muistuttaja ja niiden kehittäjä.

Kun teossarja oli valmis, toimitin teokset ja tekstilaatat seurakunnalle. Kun teoksiin oli laitettu rautalangat ja ne oli pystytetty seinälle (liite 7, kuva 45), oli minun varmistettava, että teokset olivat oikealla paikalla, sopivalla etäisyydellä seinätilassa, sekä oikealla etäisyydellä toisistaan. Tämän jälkeen kiinnitin valmistamani tekstilaatat seinälle jokaisen teoksen alapuolelle omalle paikalleen kaksipuoleisella teipillä (liite 7–8, kuvat 43 ja 46). Katsoin lopuksi viimeiset muutokset, jonka jälkeen otin vielä kuvia valmiista asetelusta (liite 8, kuva 47). Nyt teossarja oli kokonaisuudessaan kerho- ja harrastuhuoneen seinällä ja lopputulos oli yhtenäinen ja kaunis. Samalla ilmoitin seurakuntamme lehteen kirkkolaivaan ja sain sovittua haastatteluajan.

4.1 Maalaus 1, Usko/Lapsuuden usko

Ensimmäinen maalaus teossarjastani on puolikuva rukoilevasta Jeesuksesta (liite 4, kuva 27). Tarkoitukseni oli saada esitettyä Jeesus niin, että katsoja tunnistaa heti, ketä kuva esittää. Aloitin teoksen maalausprosessin pohjustamalla taulupohjan gessolla ja tämän jälkeen sekoitin maaleistani harmaan sävyn, jolla telasin taulupohjan keskelle ison ympyrän (liite 4, kuva 22). Telasin maalia myös taulun reunoille niin, että tela jätti satunnaiset, kevyet harmaat maalausjäljet, ikään kuin kehykset (liite 4, kuva 22) ja näin sain myös pohjaväriä teoksiin. Telasin harmaan päälle ohuesti myös valkoista maalia,

joka sulautumalla harmaaseen sai tummemman harmaan taittumaan vaaleammaksi. Tämän jälkeen annoin pohjan kuivua, jonka aikana otin muutaman valokuvan.

Kun pohja oli kuivunut, aloitin maalaamisen hahmottelemalla kuvan valkoisella maalilla harmaan ympyrän päälle niin, että hahmotelma sijoittui keskelle taulupohjaa (liite 4, kuva 23). Seuraavaksi aloin työstämään maalausta maalaamalla kuvan kokonaan valkoiseksi ja sen jälkeen lisäämällä mustalla värillä kuvaan ääri viivat, varjostukset ja hiukset (liite 4, 26). Sain maalattua kuvan nopeilla käden liikkeillä ja harmaan, mustan ja valkoisen avulla toin kuvaan syvyyttä ja tunnetta. Tässä teoksessani hyödynnän diagonaalisommitelmaa, jonka on tarkoitus jakaa kuvaa ja tehostaa katseen kulkemista maalauksen vasemmalta kuvan oikealle lukusuuntamme mukaan.

Hahmotelman haasteena oli saada kuvan asettelun lisäksi maalauksesta haluamani näköinen. Kun maalauksen hahmottelu oli valmis (liite 4, kuva 26) ja viimeistelyä vailla, nostin teoksen syrjään kuivumaan. Olin kuvannut työskentelyn eri vaiheita, jopa luonnosteluista ja kokeiluista ja lopuksi otin vielä valokuvia jo valmiista hahmottelusta. Kun teos oli kuivunut, aloin työstämään sitä vielä lisää. Olin pehmentänyt taustalla olevaa harmaata väriä maalaamalla värin päälle siveltimellä nopean käden liikkeillä ohuesti valkoista väriä. Tummensin myös Jeesuksen hiuksia, parantelin kasvoja ja korvaa, sekä käsiä ja Jeesuksen vaatetta. Onnistuin mielestäni eritoten Jeesuksen kasvojen piirteiden ja koko kuvan kohdalla oikein hyvin (liite 4, kuva 25). Parantelusta tuli todella hyvä ja otin paljon valokuvia, jotka lähetän tilaajalle sähköpostitse, kuullakseni heidän mielipiteensä saavutuksestani.

Myöhemmin otin kuvia omasta korvastani, saadakseni sen malliksi Jeesus-kuvalleni. Tällä tavoin sain maalauksen korvalle mallin, jota minun oli tarkoitus hyödyntää myöhemmin, kun alkaisin parannella maalaustani. Kun aloitin teoksen viimeistelyn, hyödynsin omasta korvastani ottamaani kuvaa ja se auttoi minua paljon. Kun teos oli viimeistely ja valmis (liite 4, kuvat 25 ja 27), häivyitin rajoja ja ääri viivoja ja signeerasin työn. Teoksesta tuli oikein onnistunut.

4.2 Maalaus 2, Rakkaus/Kirkossa

Toinen maalaus teossarjastani on kuva isän ja lapsen käsistä (liite 5, kuva 33). Aloitin teoksen maalaamisen pohjustamalla koko taulupohjan gessolla ja tämän jälkeen telasin taulupohjan keskelle harmaan sävyllä ison ympyrän (liite 5, kuva 28). Telasin maalia taulun reunoille telalla jättäen samalla satunnaiset, kevyet harmaat maalausjäljet ja samankaltaiset harmaat kehukset (liite 5, kuva 28) ja näin sain tähänkin maalaukseen pohjaväriä. Telasin harmaan päälle myös ohuesti valkoista maalia, joka sai harmaan pohjavärin vaaleammaksi. Tämän jälkeen annoin pohjan kuivua, otin pohjasta muutaman valokuvan ja aloitin teoksen maalausprosessin.

Kun pohja oli kuivunut, aloitin kuvan maalaamisen maalauspuhjan keskelle samalla tavalla kuin ensimmäisenkin maalauksen kohdalla, eli ensin hahmottelin kuvan valkoisella maalilla harmaan ympyrän päälle (liite 5, kuva 30). Seuraavaksi aloin työstämään maalausta maalaamalla kuvan valkoiseksi ja sen jälkeen lisäämällä mustalla värillä kuvaan ääriiviivat, varjostukset ja käsien ääriiviivat (liite 5, kuva 31). Sain maalattua tämänkin kuvan nopeilla käden liikkeillä ja näillä samoilla harmaan, mustan ja valkoisen avulla sain kuvaan vangittua pysähtyneen hetken.

Tässä teoksessani hyödynnän myös kuvan asettelulla diagonaalisommitelmaa, samoin kuin ensimmäisessäkin teoksessani ja kuvaan käsien yhdistymistä niin, että isän käsi tulee ylhäältä vasemmalta ja yhdistyy oikealta alakulmasta tulevan lapsen käden kanssa (liite 5, kuva 30). Näin käsien yhtymisestä kuvassa syntyy diagonaali joka tehostaa katseen kulkemista maalauksen vasemmalta, sen oikealle aivan lukusuuntamme mukaan. Pyrin esittämään hahmottamani kahden käden yhteyden todellakin aikuisen ja lapsen kädestä pitämiseksi nostamalla maalauksessa esiin asiayhteyden keskeisiä ominaisuuksia. Vanhemman käden kuvaamiseksi korostin sen ulkomuotoa, kokoa ja juonteita ja nuoremman käden ulkomuodon sain kuvaamalla kättä ja sormia pieninä. Uskoakseni onnistuin tavoitteessani kuvata myös asian kaksijakoisuutta, kuten ajatusta taivaan isän kädestä, sekä katsojan omasta kädestä.

Kun tämänkin maalauksen hahmottelu oli valmis ja viimeistelyä vaille, nostin maalauksen ensimmäisen teokseni lailla syrjään kuivumaan. Olin tämänkin teoksen kohdalla kuvannut työskentelyn eri vaiheita, luonnosteluita, kokeiluja ja valokuvia ja kun työ oli

kuivunut, nostin sen uudestaan maalaustelineelle ja aloin työstämään teosta vielä lisää. Pehmensin taustalla olevaa harmaata väriä sutimalla värin päälle ohuesti valkoista ja vaalean harmaata väriä. Parantelin aikuisen ja lapsen käsiä ja mielestäni onnistuin aikuisen käden sormien, varjostuksien ja juonteiden maalaamisessa todella hyvin (liite 5, kuva 31). Kun päätin taulun parantelemisen, otin siitä vielä lisää kuvia, jotka lähettäisin myös tilaajalle, saadakseni lisää palautetta.

Kun aloitin teoksen viimeistelyn, uusin aikuisen käden lähes kokonaan, sillä havaitsin aikuisen kädessä virheen valokuvatessani teosta: pikkurilli oli pidempi kuin sen olisi pitänyt olla. Koko sormi kokonaisuudessaan oli verrattavissa peukaloon sen lihaksia ja pituutta myöten. Muutin koko pikkurillin ja jouduin muuttamaan myös nimetöntä ja keskisormea. Kun muutokset miellyttivät minua ja päätin antaa käsikuvan olla muuttamatta sitä enää, aloitin kuvan lopullisen viimeistelyn. Pehmensin käsien varjostuksia ja valööriä ja kun teos oli mielestäni valmis (liite 5, kuva 32), otin siitä vielä viimeiset kuvat ja signeerasin työn.

4.3 Maalaus 3, Toivo/Olet vapaa

Kolmas maalaukseni teossarjastani esittää linnun poikasta pesässään (liite 6, kuva 39). Olin luonnosteluvaiheessa piirtänyt lintujen lentävän oikealle päin (liite 2, kuva 6), mutta kun tilaajat valitsivat tämän luonnoksen teossarjan kolmanneksi maalaukseksi, ehdotin tuolloin, että kääntäisin kuvan maalausvaiheessa niin, että linnut lentäisivät kokonaan vasemmalle päin. Tällöin kuvanluku kulkeutuu viimeisen teoksen kohdalla takaisin vasemmalle, saaden maalauksien tutkinnalle katseenjatkumon ja näin ollen katse ei siirrykään pois kuvasta ulos. Tällöin teoksiin kohdistuva katse kiertää teoksien välillä yhä uudelleen ja uudelleen. Tilaajat hyväksyivät ehdotukseni ja olivat sitä mieltä, että tekisin kuinka parhaaksi näkisin itse.

Aloitin tämänkin kuvan maalaamisen maalaus pohjan keskelle samalla tavalla kuin kahdessa ensimmäisessä maalauksessa (liite 6, kuva 34), hahmottelemalla kuvan valkoisella maalilla harmaan ympyrän päälle (liite 6, kuva 35). Telasin valkoista maalia myös kuvan taustalle ja reunoille ja näin sain vaikutelman pilvisestä taivaasta, jota vasten linnut lentäisivät. Seuraavaksi aloinkin työstämään maalausta hahmottelemalla mustalla värillä

kuvaan varjostuksia ja lintujen ääri viivoja (liite 6, kuva 35) ja työstin hahmotelmaa nopeilla käden liikkeillä. Maalaamassani kuvassa linnunpoikanen istuu kyyryssä, pää siipensä suojaan laskettuna ja samaan aikaan pesän yläpuolella toiset linnunpoikaset nousevat siivilleen (liite 6, kuva 35) kuvan vasemmalle puolen nauttien vapaudesta, rajattomasta taivaasta ja mahdollisuuksista.

Sain teokseen liikkeen tuntua kuvaamalla maalauksessa lentävien lintujen liikkeet ääritilanteessa, jossa niiden seuraava vaihe alkaa näkyä katsojalle (Remes 2010, b). Koska näemme asiat suhteessa toisiinsa ja siihen, mitä olemme nähneet aikaisemmin, syntyy jatkumo, eli loputon prosessi, liike (Remes 2010, b). Käytin teoksessa näitä samoja mustan ja valkoisen värejä ja maalasin niiden avulla kuvaan dynaamisen sommitelman. Kun tämänkin maalauksen hahmottelu oli valmis, minun tarvitsi enää vain viimeistellä tätäkin työtä, joten nostin maalauksen syrjään kuivumaan.

Kun työ oli kuivunut, nostin sen uudestaan maalaustelineelle ja aloin työstämään teosta vielä lisää. Muutin teoksessa lentävien lintujen asentoja ja poistin työstä kaksi ylimääräiseksi kokemaani lintuhahmoa. Parantelin taivaalla olevia lintuja useaan kertaan ja mielestäni onnistuin hyvin. Pehmensin lintujen ääri viivoja paikoin, jolloin koin sen olevan tarpeen. Halusin luoda illuusion siitä, että linnut lentävät korkealla ja mitä kauempana, sen himmeämpänä. Kun päätin taulun parantelemisen, otin siitä vielä lisää kuvia. Olin pehmentänyt taustalla olevaa harmaata väriä telaamalla värin päälle vielä vähän valkoista, korostamaan taivasta ja parantelin myös pesää jossa lintu istuu ja itse lintua (liite 6, kuva 35). Olin kuvannut lisää työskentelyn eri vaiheita, luonnosteluita, kokeiluja ja valokuvia, jotka lähettäisin sähköpostilla tilaajalle ja lopuksi signeerasin työn.

4.4 Teossarjani suhde taiteen kenttään

Teokseni tulevat sijoittumaan taiteen kenttään maalauksina ja niiden aiheiden puolesta myös kristillisenä taiteena. Teokset esittävät hengellisiä kuvia ja ne siivittävät katsojan ajatuksia tilan kanssa yhdessä hengelliseksi sanomaksi. jokaisella teoksella on pyhää kuvaava aihe ja tunnelma. Teossarjani viimeisen teoksen linnut saivat luonnosteluvaiheessa lähtökohtansa kyyhkyselästä, joka tietäen kuvaa pyhää henkeä (Wikipedia 2012, hakupäivä 5.3.2012). Kyyhkynen innoittikin ajatuksena lintu teoksen luonnosten koko

teemaryhmää. Valittu lintuluonnos syntyi kuitenkin viimeisenä kaikista sen teemaryhmän hahmotelmista, mutta ensimmäiset kuvat ilmensivät kyyhkysiä eri asennoissa. Tiilaaajat kuitenkin ihastuivat luonnoksen tunnelmaan.

Attribuutit, joita aion hyödyntää ensimmäisessä maalauksessani (liite 4, kuva 27), toimivat symbolin tapaan. Voinkin todeta, että teos on symbolistinen taideteos, jonka symbolien käyttö on ominaista Symbolistiseen taiteeseen. Myös keskiajalle oli tyypillistä symbolistinen taide, jossa tärkeintä ei ollut vastaavuus alkuperäiseen, vaan sanoma, jota kuva pystyi kertomaan (arvoperspektiivi: tärkeät asiat ja ihmiset maalattiin suurempina).

Myös Kristinusko vaikutti tuolloin voimakkaasti ihmisten ja yhteiskunnan arvomaailmaan. Tärkeintä ei ollutkaan maallinen elämä, vaan pyrkiminen tuonpuoleisuuteen (keskiajan katolinen yhtenäiskulttuuri; Wikipedia 2012, hakupäivä 4.3.2012). Platon (antiikin kreikkalainen filosofi) ajatteli, että Ihmisen on elettävä materian maailmassa onnen, surun, syyllisyyden ja kuoleman keskellä. Hän on kadottanut sielun siivet, mutta saa ne takaisin palatessaan lopulta tosiolevaiseen. Tässä antiikin ajattelu ja kristinuskon näkemykset kohtaavat (Töyssy, Vartiainen & Viitanen 1999, 118).

Teossarjani on kokonaisuudessaan kalpea ja se ei mässäile värien yltäkylläisyydellä. Esitettävien hahmojen värit ja teosten taustat ovat kokonaan maalattu samoilla hillityillä ja kalpeilla väreillä. Kalpealla värimaailmalla ilmennän keskiaikaisen maalaustaiteen tyylille ominaista henkilöhahmojen kalpeaa esitettävyyttä. Teosteni värimaailma ilmentää myös ajatusmaailmaa mustan ja valkoisen värin pyhydestä, sekä tuonpuoleisesta. Musta väri liitetään usein kuolemaan ja suruun Läntisissä kulttuureissa, kun taas Idän kulttuureissa valkoinen on kuoleman väri (Töyssy, Vartiainen & Viitanen 1999, 184).

5 YHTEISTYÖ TILAAJAN KANSSA

Yhteistyö tilaajan kanssa on sujunut helposti, sillä yhteiset ideat ja tavoitteet ovat olleet alusta saakka samankaltaisia. Suunnitelmat muuttuivat alussa useasti, mutta loppujen lopuksi saimme tulokset ja tavoitteet kulkeutumaan samaan suuntaan ja maalausprojektini lähti käyntiin nopeasti ja tehokkaasti. Tilaaja on vaikuttanut työskentelyyni luonnosten valinnoilla, mutta muuten olen saanut maalausprojektin suhteen vapaat kädet ja lopuista asioista olemme sopineet yhdessätuumin.

Sovimme ennen teosten toteuttamista millä väreillä toteutan työt ja tilaaja valitsi mieleisensä luonnokset, joiden pohjalta aloin maalaamaan teoksia. Tämän jälkeen olen saanut toteuttaa itseäni teosten kohdalla vapaasti. Olen myös keskustellut tilaajan kanssa useaan otteeseen ja olemme pitäneet tiiviisti yhteyttä niin puhelimitse, kuin tapaamisen merkeissäkin. Läheiset välit tilaajan kanssa ovat olleet mielestäni vain hyödyksi, sillä olen voinut keskustella todella avoimesti töihin liittyvistä tarvittavista muutoksista, mielipiteistä ja teossarjan taustalla siivittäneestä uskonnollisesta samankaltaisuudesta, joka meitä on yhdistänyt. Yhteistyön on ollut rentoa ja innoittavaa, sillä olemme ruokkineet toistemme ideoita ja näkemyksiä maalauksien suhteen, joka on vain tuonut minulle enemmän ponnetta töiden toteuttamiseen.

Alussa tilaajan kanssa tehdyt suunnitelmat olivat vain suullista ääneen ajattelemista, mutta kun päätin toteuttaa jo kauan suunnitellun seinämaalauksen opinnäytetyöni taustaprojektina, suullisista ajatuksista tulikin totisinta totta. Sovin tilaajan kanssa aluksi toteuttavani seinämaalauksen suoraan kerho- ja harrastehuoneen seinälle, mutta mitä pidemmälle projektini eteni, päätimme että maalaisin yhden teoksen sijasta kolme ja että toteuttaisin teossarjan maalaus pohjille, enkä seinälle. Minulla oli tilaajan kanssa kaksi kokousta ennen maalausprosessin aloittamista, joissa kummankin tapaamisen aikana kirjasin ylös tilaajan ideat, toiveet ja asiat, jotka minun tulisi ottaa huomioon luonnosten suunnittelussa ja teosten toteutuksessa.

Viimeiseen tapaamiseen otin mukaani jo tehdyt luonnokset ja esitin ne tilaajille, jotka olivat iloisesti yllättyneet luonnosten suuresta määrästä. Olin itsekkin tyytyväinen saadessani hyvää palautetta kovan työn jälkeen. Tilaajat kuljettivat luonnoksia lattialla edessään saadakseen kokonaiskuvan ja kokeillakseen erilaisia kolmen kuvan ryhmiä,

joista saataisiin sopivaksi todettu kolmikko teossarjaani. Pian he löysivätkin nämä kolme suosikkiaan (liite 2 ja 4, kuvat 5, 6 ja 25) jotka valitsimme ja samalla tilaajat huomasivat yhden uuden kannattelevan idean teosten luonnosten välillä: usko Jeesukseen tuo sinut lähemmäksi isää ja usko häneen saa sinut nousemaan siivillesi, iloitsemaan elämästä ja uskaltamaan. Tämä huomio töiden välillä kosketti minua ja huomasin luonnosten kiinnittyvän toisiinsa, antavan tuleville teoksille uuden merkityksen. Tämä todisti sen, että jokainen teos tuo aina uuden näkökulman ja uuden merkityksen jokaisen katsojan silmissä.

Olin sopinut tilaajan kanssa siitä, että yhdistäisin tekstin ja kuvan yhteiseksi tilanjakajaksi maalauksiin, mutta tulin siihen tulokseen, että idea ei olisi niin kantava ja hyvä, kuin olin ajatellut. Tilaaja oli yhtä mieltä kanssani siitä, että tekstin yhdistäminen kuviin olisi liian alleviivaavaa ja ohjailevaa, eikä sopisi näiden teosten kohdalla ollenkaan ja niinpä hylkäsimme idean kokonaan. Minulle oli tullut tuossa vaiheessa mieleen, että tulostaisin tekstinpätkät paperille ja asettaisin ne teosten rinnalle, tai alapuolelle niin, että katsoja saa luettua kappaleen sanat lapuista. Sain kuitenkin loistavan idean tehdä tekstilappujen sijaan kolme samankokoista ja näköistä gessolaattaa, joihin maalaisin tekstinpätkät. Esitin tilaajalle tekstien asetteluideani ja tilaaja antoi siunauksensa asian suhteen. Toteutin suunnitelmani tekstinpätkien sijoittamisesta gessolaatoille teosten alapuolelle samalle seinälle.

Seurakunta kustansi minulle tarvikkeet, maalit ja maalauspohjat ja oli myös valmis tarjoamaan minulle maalaustilaa seurakuntakodilta. Tilaaja ehdotti, että katsoisin minulle sopivan nurkkauksen tästä kerho – ja harrastehuoneesta, mutta minä halusin maalata työt rauhassa, tilavassa paikassa ja ilman pelkoa siitä että kuivumassa oleva työ olisi tiellä tai mahdollisesti vaarassa vahingoittua. Sovin tilaajan kanssa, että maalaisin työt seurakunnan tilojen sijaan koululla maalausluokassa riittävän tilan takia. Maalaamalla työt koulussa, säästäisin myös itseäni ja aikaa. Kun teokset ovat valmiit siirrettäväksi seurakuntakodille, hoidan kuljetuksen paikan päälle itse. Ennen maalausprojektin aloitusta, kävin tilaajan kanssa hakemassa maalaustarvikkeet ja kolme 92x73 cm:n kokoista maalauspohjaa.

6 POHDINTA

Tutkimuskysymyksenäni pohdin seinämaalauksen suunnittelua ja toteuttamista toimeksiantona. Teossarjan suunnittelu oli hidasta ja haasteellisempaa kuin itse maalausten toteutus. Suunnitteluun kuuluivat luonnosten lisäksi erilaiset maalaus-, asettelu- ja värikokeilut, sekä työskentelypäiväkirjani jatkuva päivittäminen ja valokuvien ottaminen. Kolmen kuvan valitseminen toteutettavaksi vei myös oman aikansa.

Kokeilut ja erilaiset harjoitukset tukivat teossarjaani niin hyvin, että ilman perusteellista kokeilua, teossarjani olisi jäänyt vajavaiseksi, enkä olisi selviytynyt maalausprosessistani läheskään niin hyvin, kuin jos olisin toteuttanut teokset ilman luonnosteluja ja kokeiluja. Prosessin aikana opin siis suunnittelun ja perehtyneiden harkintojen sekä kokeilujen, täsmällisyyden ja järjestelmällisyyden tärkeyden. Opin myös työskentelypäiväkirjan ja valokuvien käytön tarpeellisuuden ja hyödyllisyyden ja aion hyödyntää näitä kaikkia edellä mainittuja avuja tulevissa projekteissani.

Suunnittelun tuloksina syntyivät värikokeilujen kautta varmistuneet värivalinnat teoksissani, sekä kuvan ja tekstin yhdistämistä koskevat ratkaisut kuvatasolla, samassa tilassa. Tutkin tilan käyttöä kuvatason lisäksi myös huonetta, johon teossarjani ripustetaan ja vaikka teossarjani suunnittelu takkuili aluksi erilaisten muutoksien takia, pääsin tavoitteeseeni.

Tilaaajan ja minun välinen yhteistyö sujui koko prosessin aikana myös hyvin, ja kun minulla oli tarvittavaa näyttöä, lähetin tilaajalle teoksista ottamiani kuvia sähköpostitse. Kun toimitin teossarjan seurakunnalle, sain hyvää palautetta. Tilaaja piti töistäni ja eritoten ensimmäisestä ja viimeisestä teoksesta. Seurakuntamme lehdestä tuli reporterin haastatteluun minua maalausprojektini tiimoilta. Haastattelija otti minusta ja teossarjastani kuvia, haastatteli minua ja juttu ilmestyi Kirkkolaiva-lehdessä maaliskuun puolella välissä.

Opinnäytetyöni merkitsee minulle omien tavoitteideni saavutusta ja sain kirjoitusprosessini aikana erilaisia huomioita ja näkökulmia, jotka olivat tärkeitä henkisellä tasolla. Kirjoituksen ja maalaamisen yhteisvaikutus antoi minulle myös voimaa molempien projektieni toteuttamiseen.

LÄHTEET

Hakola Eva-Maria 2002, Johdatus kuvalliseen viestintään.

<<http://www.uiah.fi/virtu/materiaalit/kuvaviestinta/johdatus.html>>

Jeesuksen kevät. Jeesuksenkevat.blogspot.com, Joona kalan vatsassa. Kirkon tiedotuskeskus.

<<http://jeesuksenkevat.blogspot.com/2012/02/kirjoitus-joka-liittyy-tuhkaan.html>>

Kotisataman kauppa. Kotisatamankauppa.fi, Jeesus rukoilee. Kirja-Pisara Oy

<<http://www.kotisatamankauppa.fi/index.php?sid=30003&tuoteid=12844>>

Kuvatoimisto Vastavalo. Vastavalo.fi, Kädet. Olli Saira.

<<http://www.vastavalo.fi/lapsi-isa-poika-child-father-son-vanhemmuus-183769.html>>

Remes Marjo 2010a. Kuvanlukutaito ja semioosi. Luentomoniste, KTAMK.

Remes Marjo 2010b. Liike, katse ja kuva: Liikkeen ilmenemismuotoja kuvataiteessa.

Luentomoniste, KTAMK.

Remes Marjo 2011c. Kuvatuotantojen semiotiikka. Luentomoniste, KTAMK.

Remes Marjo 2011d. Kuvan ”kirjoittaminen” kuvallisen tekstin laatiminen. Luentomoniste, KTAMK.

Royalty Free Images and Lessons. Free Christ images.org, The Last Supper. 2012-2009 Christ Images.

<http://freechristimages.org/biblestories/last_supper.htm>

Taidemuseo Kuopio. Taidemuseo.kuopio.fi, alttaritaulu. Kuopion Tuomiokirkko.

<<http://kirkkotaide.taidemuseo.kuopio.fi/taidemuseo.kuopio.fi/kirkkotaide/006.html>>

Tikkaoja. Oona. Kuvan analyysi ja tulkinta. Otavan Opisto. Hakupäivä 2.2.2012.

<http://opinnot.internetix.fi/fi/muikku2materiaalit/lukio/ku/ku1/03_kuvan_analyysi_ja_tulkinta/01_kuvan_analyysi_ja_tulkinta_teoria?C:D=hNlx.gXZl&m:selres=hNlx.gXZl>

Tuomi, Anu. 2006. Lähde väreihin. Turku: Saarijärven Offset Oy

Töyssy Seppo & Vartiainen Liisa & Viitanen Pirjo 1999. Kuvataide – visuaalisen kulttuurin käsikirja.

Wikipedia, vapaa tietosanakirja. Hakusanat

Bysantti. Hakupäivä 4.3.2012 <<http://fi.wikipedia.org/wiki/Bysantti#Kulttuuri>>

Fysionomia. Hakupäivä 4.3.2012. <<http://fi.wikipedia.org/wiki/Fysionomia>>

Goethe. Hakupäivä 8.3.2012. <<http://fi.wikipedia.org/wiki/Goethe>>

Gospel. Hakupäivä 4.3.2012. <<http://fi.wikipedia.org/wiki/Gospel>>

Kirkkotaide. Hakupäivä 4.3.2012. <<http://fi.wikipedia.org/wiki/Kirkkotaide>>

Kristillinen taide. Hakupäivä 4.3.2012. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Kristillinen_taide>

Muotokuva. Hakupäivä 4.3.2012. <<http://fi.wikipedia.org/wiki/Muotokuva>>

Platon. Hakupäivä 6.3.2012. <<http://fi.wikipedia.org/wiki/Platon> >

Rakkaus. Hakupäivä 30.1.2012. <<http://fi.wikipedia.org/wiki/Rakkaus> >

Symbolismi. Hakupäivä 4.3.2012. <<http://fi.wikipedia.org/wiki/Symbolismi>>

Uskonto ja kuvataide. Hakupäivä 5.3.2012.

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Uskonto_ja_kuvataide>

Varhaiskristillinen taide. Hakupäivä 4.3.2012.

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Varhaiskristillinen_taide>

Wikipedia.fi, Raahen kirkon alttaritaulu.

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Eero_J%C3%A4rnefelt >

LIITELUETTELO

Liite 1. Kuvat 1–5

Esimerkkikuvat ja toiseen luonnokseen poimittu mallikuva Internetistä.

Liite 2. Kuvat 6–12

Loput kaksi luonnoskuvaa, kuva tilasta ja neljä ensimmäistä värikokeilua.

Liite 3. Kuvat 13–20

Loput neljä värikokeilua, tekstikokeilut ja materiaaleista kuva.

Liite 4. Kuvat 21–27

Ensimmäinen teos ja sen eri vaiheita.

Liite 5. Kuvat 28–33

Toinen teos ja sen eri vaiheita.

Liite 6. Kuvat 34–39

Kolmas teos ja sen eri vaiheita.

Liite 7. Kuvat 40–45

Kuvia gessolaatoista, sekä teosten pystyttämisestä.

Liite 8. Kuvat 46–47

Kuvia valmiista teossarjasta itse tilassa.